

เรียนรู้แพทย์แผนจีน กับ ม.หัวเฉียว

แพทย์จีนโสรัจ นiamsabatt
คุณ: การแพทย์แผนจีน
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ศาสตร์การแพทย์แผนจีนมองว่า ความสมดุลของร่างกาย คือสุขภาพที่แข็งแรง แขนงของความสมดุลคืออินและหยางสมดุล ทำอย่างไรอินหยางจึงจะสมดุล นอกจากจะต้องออกกำลังกาย ทักผ่อนให้พอเหมาะ มีสภาพจิตที่ดีแล้ว อาหารที่ทานก็ควรสมดุลด้วย เราควรทานอาหารให้ครบห้าสีตามที่เคยกล่าวไว้ และยังคงควรทานให้ครบห้ารส รวมถึงเลือกฤทธิ์ของอาหารให้เหมาะสมกับสภาพร่างกาย

สมดุลร่างกาย กับอาหารห้ารสสี่ฤทธิ์

ห้ารสของอาหารในแพทย์แผนจีนคือ รสหวานและ-รสจืด รสเปรี้ยวและ-รสฝาด รสขม รสเผ็ด และ-รสเค็ม โดยทั้ง ๕ กลุ่มรสชาติมีคุณสมบัติ ดังนี้

รสชาติ	สังกัด	สรรพคุณ	ตัวอย่างอาหาร	ธาตุ
หวานจืด	ม้าม, กระเพาะอาหาร	ช่วยเสริมซี่ บำรุงเลือด สร้างสารน้ำในร่างกาย บำรุงม้าม สร้างกล้ามเนื้อ ทำให้จิตใจสงบ บำรุงร่างกาย	ธัญพืช พืชผัก	ดิน
เปรี้ยวฝาด	ตับ	สร้างสารน้ำในร่างกาย บำรุงอิน เหนียววังและสมาน	ผลไม้รสเปรี้ยวหรือรสฝาด	ไม้
ขม	หัวใจ	ช่วยให้ตับทำงานได้อย่างนุ่มนวล ถอนพิษ ขจัดความร้อนที่ช่องปาก กระเพาะอาหาร ลำไส้ ตับ และถุงน้ำดีออกจากร่างกาย ขจัดความร้อนที่หัวใจ ทำให้จิตใจสงบ	มะระ ผักขุนถ่ายใบชา	ไฟ
เผ็ด	ปอด	ช่วยกระตุ้นการย่อยอาหาร ช่วยขับปอดกระจายชื้นบนได้สะดวก กระตุ้นการไหลเวียนของเลือด	ขิง หอม กระเทียม พริก	ทอง
เค็ม	ไต	ช่วยเจริญอาหาร บำรุงไตเสริมอิน	สาหร่าย ปลาทะเล ไข่	น้ำ

รสชาติของอาหารทุกรสล้วนมีประโยชน์ แต่ถ้าทานรสใดมากเกินไป ย่อมส่งผลเสียต่อร่างกาย เช่น ทานหวานมาก ทำให้เกิดเสมหะความชื้นรบกวนการทำงานของม้าม เกิดเป็นภาวะอ้วน ไขมันในเลือดผิดปกติ ทานรสเปรี้ยวมากเกินไป ทำให้ซี่ตับขมม้าม เกิดอาการท้องอืด ปวดกระเพาะอาหาร ทานรสขมมากเกินไป ทำให้อาหารไม่ย่อย ทานรสเผ็ดมากเกินไป ทำให้เกิดอาการร้อนใน เป็นแผลในช่องปาก ทานรสเค็มมากเกินไป ทำให้การกระจายของน้ำผิดปกติ เกิดน้ำคั่งภายในร่างกาย

นอกจากนี้ อาหารยังสามารถแบ่งเป็น ๔ ฤทธิ์ คือ ฤทธิ์เย็นมาก ฤทธิ์เย็น ฤทธิ์อุ่น และ ฤทธิ์ร้อน ส่วนอาหารที่มีฤทธิ์ร้อนหรือฤทธิ์เย็นที่อ่อนมาก เรามักเรียกว่า ฤทธิ์เป็นกลาง เราสามารถอาศัยฤทธิ์และรสชาติของอาหารมาปรับสมดุลที่เลือด อินและหยาง ดังในคัมภีร์ "เดินหนงเป็นเจ้าจึง" ที่บันทึกไว้ว่า "รักษาโรคเย็นด้วยยาฤทธิ์ร้อนรักษาโรคร้อนด้วยยาฤทธิ์เย็น"

อาหารที่มีฤทธิ์เป็นกลาง มีสรรพคุณช่วยเสริมม้ามและบำรุงร่างกาย อาหารที่มีฤทธิ์อุ่นร้อน ช่วยขจัดความเย็น อุณหภูมิและกระเพาะอาหาร บำรุงร่างกาย อาหารที่มีฤทธิ์เย็น ช่วยดับร้อน ถอนพิษ และบำรุงอิน

มติชน

Matichon
Circulation: 950,000
Ad Rate: 1,550

Section: Hospital Healthcare/-

วันที่: จันทร์ 7 ตุลาคม 2556

ปีที่: 7

ฉบับที่: 73

หน้า: 22(ขวา)

Col.Inch: 50.01

Ad Value: 77,515.50

PRValue (x3): 232,546.50

คลิป: สีสี่

คอลัมน์: เรียนรู้แพทย์แผนจีน กับ ม.หัวเฉียว: สมดุลร่างกายกับอาหารห้ารสสี่ฤดู

อาหาร	ฤทธิเป็นกลาง	ฤทธิอุ่น	ฤทธิเย็น	ฤทธิเย็นมาก	ฤทธิร้อน
ธัญพืช	ข้าวเจ้า, ข้าวโพด มันเทศ, ถั่วเหลือง ถั่วแดง	ข้าวเหนียว	ลูกเดือย, ถั่วเขียว		
เนื้อสัตว์	เนื้อหมู, ไช้ไก่, ปลาหมึก	เนื้อวัว, เนื้อไก่, กุ้ง	เนื้อเป็ด, ปลา	ปู, หอย	
พืชผัก	ผักใบเขียว, เห็ด	ขิง, หอม, กระเทียม, กุยช่าย, ผักชี	มะเขือเทศ, มะเขือยาว, แตงกวา	ผักบุ้ง, หน่อไม้, สาหร่าย	พริก
ผลไม้	สับปะรด, องุ่น	ลำไย, ลิ้นจี่, มะละกอ, ทับทิม	ส้ม, แอปเปิ้ล, มะม่วง	กล้วยหอม, อ้อยมะเฟือง, แตงโม	

จากข้างต้นจะเห็นได้ว่า อาหารส่วนใหญ่ที่เราทานจะมีรสหวานหรือรสจืด มีฤทธิ์เป็นกลาง ช่วยบำรุงร่างกาย ซึ่งเป็นกลุ่มอาหารหลักในการดำรงชีวิต หากแต่การรักษาสมดุลของร่างกาย ห้ารสสี่ฤดูของอาหารก็เป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่เราไม่ควรมองข้ามไปนะคะ.